

1. 10. 2020

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vybrané části novely zákona o obecní policii

Dne 1. ledna 2021 nabude účinnosti zákon č. [261/2020](#) Sb., (dále jen „novela“) kterým dojde ke změně zákona č. [553/1991](#) Sb., o obecní policii (dále jen „zákon“). Tím dojde hned k několika významným změnám oproti stávající právní úpravě. Změny se dotknou nejen nezbytných podmínek pro vznik pracovního poměru strážníka či zavedení odchodného, ale rozšiřují i některá jejich oprávnění a postupy v praxi. Cílem příspěvku je poskytnout ucelený přehled těch nejdůležitějších změn oproti stávající právní úpravě, a to nejen pro samotné strážníky, ale i celou širokou veřejnost.

K podmínce bezúhonnosti uchazeče o místo strážníka

Novelou je mimo jiné dotčena ta část zákona, kde je uveden výčet podmínek, jaké musí občan České republiky splnit, aby se mohl stát strážníkem. [\[1\]](#) **Mezi tyto podmínky patří mimo jiné bezúhonnost a spolehlivost. Nová formulace bezúhonnosti v ustanovení § 4a vychází z obdoby modelu zákona č. [361/2003](#) Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.**[\[2\]](#)

Nově **bezúhonným nebude ten uchazeč o místo strážníka, kdo byl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin, pro něj zákon č. [40/2009](#) Sb., trestního zákoníku stanoví horní hranici trestní sazby vyšší než pět let nebo pokud byl zájemce o místo strážníka odsouzen k výjimečnému trestu**[\[3\]](#)[\[4\]](#), a to bez zřetele na dobu, která od jeho pravomocného odsouzení pro tento úmyslný trestný čin uplynula.

Byl-li uchazeč o místo strážníka **pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin s horní hranicí převyšující 2 roky a nepřevyšující 5 let trestní sazby odnětí svobody, nebude pro účely zákona bezúhonným, pokud byl za tento trestný čin pravomocně odsouzen v posledních 15 letech.**[\[5\]](#)

Jde-li pak o **pravomocné odsouzení pro úmyslný trestný čin s horní hranicí trestní sazby odnětí svobody nepřevyšující 2, nesplní podmínku bezúhonnosti ten uchazeč o místo strážníka, kdo byl pro takový úmyslný trestný čin pravomocně odsouzen v posledních 10 letech.**[\[6\]](#)

V případě **pravomocného odsouzení uchazeče pro nedbalostní trestný čin, se na něho jako na bezúhonného nepohlíží tehdy, pokud byl pro takový nedbalostní trestný čin pravomocně odsouzen v posledních 5 letech. Musí ovšem zároveň jít o takový trestný čin, který je v rozporu s posláním strážníka. V rozporu s posláním strážníka by pak zřejmě byly takové trestné činy, kterými je snižována důstojnost a vážnost obecní policie, nebo ty, jejichž objektem jsou skutečnosti, vůči kterým má obecní policie poskytovat ochranu, tedy například vybrané trestné činy proti životu a zdraví, proti majetku anebo proti pořádku ve věcech veřejných.**[\[7\]](#)

K podmínce spolehlivosti uchazeče o místo strážníka

Od uchazeče na místo strážníka se očekává rovněž splnění podmínky **spolehlivosti dle § 4b zákona** (jde *de facto* o speciální obdoby bezúhonnosti ve smyslu vybraných přestupkových jednání) , kterou zájemce splní tehdy, **pokud nebyl v posledních 3 letech opakovaně pravomocně uznán vinným**

z úmyslného spáchání vybraného druhu přestupku nebo jednání, které má tyto znaky. Novela v tomto ustanovení **§ 4b odst. 1 mění písm. a)**, kdy úmyslně spáchané přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi, formuluje pro příště jako *úmyslně spáchané přestupky na úseku ochrany zdraví před škodlivými účinky návykových látek nebo obdobného přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích*. Zde je zjevná snaha zákonodárce reagovat na vzrůstající počet dopravních nehod, kterých se jejich viníci dopouštějí často pod vlivem návykových a psychotropních látek, a to s ohledem na celospolečenskou škodlivost takových přestupkových jednání.

Novela naopak již do těchto přestupků pro posouzení **spolehlivosti** uchazeče na místo strážníka **nezahrnuje** ty, které jsou ve stávající podobě zákona vymezeny v § 4b odst. 1 písm. f), **a spadají do úseku zemědělství, myslivosti a rybářství a které jsou spáchány tím, že by zájemce úmyslně neoprávněně zasáhl do výkonu práva myslivosti nebo do výkonu rybářského práva anebo úmyslně lovil zvěř nebo chytal ryby v době hájení.**

Změnu, která je hodna zřetele, představuje dále ustanovení § 4b odst. 3 novely, kde se uvádí, že cit. „...*Spolehlivým pro účely tohoto zákona není dále ten, u něhož zjištěné skutečnosti nasvědčují tomu, že založil, podporuje, propaguje nebo veřejně sympatizuje s hnutím, které směřuje k potlačování práv a svobod člověka nebo hlásá národnostní, náboženskou anebo rasovou zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob.*“ Důvodová k tomuto ustanovení přílehlavě říká, že takové osoby neposkytují morální, charakterové ani občanské záruky plnění úkolů obecní policie.[8] Jde tedy logicky o preventivní opatření, které má v praxi předcházet případnému diskriminačně zabarvenému jednání strážníků při výkonu jejich pravomocí a obecně garantovat jejich morální kredit a nestrannost.

K zavedení odchodného při skončení pracovního poměru strážníka

Novela dále do zákona vkládá nový § 8a, který zavádí benefit **odchodného** pro ty strážníky, kteří splní konkrétní podmínky setrvání v pracovním poměru. Jedná se o prvek, který má stejně jako je tomu směrem k policistům[9] působit motivačně na strážníky, aby setrvaly v pracovním poměru co nejdéle a postupovali při výkonu své pravomoci řádně v souladu se zákonem. **Strážníkovi tak nově dle § 8a odst. 1 novely bude příslušet odchodné při skončení pracovního poměru, který plnil úkoly dle zákona a setrval v tomto hlavním pracovním poměru po dobu nejméně 15 let a zároveň dosáhl věku 50 let.** Uvedené **nebude platit**, pokud pracovní poměr strážníka skončí výpovědí dle § 52 písm. f) až h) zákoníku práce nebo okamžitým zrušením pracovního poměru dle § 55 odst. 1 téhož ze stejných důvodů.[10] **Odchodné, za splnění podmínek, bude jednorázovou formou oprávněnému hradit obec, k níž byl ke skončení pracovního poměru jako strážník v pracovním poměru, a to v základní výši jednoho průměrného měsíčního výdělku. Za každý další rok nad dobu 15 let trvání pracovního poměru se odchodné zvýší o jednu třetinu průměrného měsíčního výdělku, celková výše odchodného však nesmí překročit jeho šestinásobek.**

K oprávnění příkazu strážníka

Z kompetenčních ustanovení je třeba upozornit na změnu, kterou novela nahrazuje stávající **odst. 1 v § 15 zákona** a nově na tomto místě stanoví, že cit. „*Strážník je oprávněn **příkázat každému**, aby na nezbytně nutnou dobu nevstupoval na strážníkem určená místa nebo se na nich nezdržoval nebo po dobu nezbytně nutnou setrval na určeném místě, je-li ohrožen život, zdraví, majetek nebo veřejný pořádek a vyžaduje-li to plnění úkolů obecní policie. Každý je povinen příkazu strážníka uposlechnout. K vyznačení nebo ohraničení určeného místa může být použito*

technických prostředků. Je-li jako technický prostředek použit pás s názvem obce a nápisem „zákaz vstupu“, pás s nápisy „obecní policie“ a „zákaz vstupu“ nebo pás s nápisy „městská policie“ a „zákaz

vstupu“, jde o příkaz ve smyslu tohoto ustanovení.“ **Strážník tak bude moci nově postupovat uvedeným způsobem nejen v případech závažného ohrožení zdraví nebo života, ale i v případech, je-li ohrožen život, zdraví, majetek nebo veřejný pořádek a vyžaduje-li to plnění úkolů obecní policie. Neuposlechnutí příkazu strážníka pak bude moci být považováno za spáchání přestupku proti veřejnému pořádku dle § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích.[11]**

K oprávnění strážníka použít pouta

Další významnou změnu pak novela vkládá do ustanovení **§ 18a** zákona. Dotčené ustanovení v aktuální podobě, a to i po novele upravuje zákonné **oprávnění strážníků použít pouta**. Konkrétně **odst. 1 písm. c)** uvedeného ustanovení § 18a novely nově vymezuje, že strážník je oprávněn použít pouta cit. „...proti osobě, která fyzicky napadá jinou osobu nebo strážníka, ohrožuje vlastní život nebo zdraví, poškozujíc cizí majetek nebo se pokusí o útěk při zákroku strážníka nebo bezprostředně po něm.“ Nově tak bude strážník oprávněn použít pouta **i bezprostředně po provedeném zákroku, pokusí-li se osoba, proti níž zákrok směřoval o útěk**. Je zřejmé, že na provedený zákrok strážníků zpravidla navazují různé formy omezení osobní svobody osob. Smyslem novely v této části pak je rozšíření pravomocí strážníků, aby případným útekem osoby omezené na osobní svobodě nedocházelo ke změření účelu jejich předchozího cíleného zákroku.

Závěr

Novela zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii přináší i celou řadu dalších změn. Předmětem článku však bylo poukázat na výběr těch, které autor pokládá za nejdůležitější. Zároveň má autor za to, že novela dotčené legislativy je žádoucím posunem, protože upravuje nejen oblast pracovního poměru strážníka v obecné rovině, ale upravuje také jeho nové nároky a precizuje vymezení jeho kompetencí, což je žádoucí reakcí na neustálý vývoj v celé společnosti.

JUDr. Josef Sklenička, Ph.D.,
advokátní koncipient

[TOMAN & PARTNEŘI advokátní kancelář, s.r.o.](http://www.iustitia.cz)

Trojanova 12
120 00 Praha 2

Tel.: +420 224 918 490
Fax: +420 224 920 468
e-mail: ak@iustitia.cz

[1] Mezi další podmínky nezbytné pro přijetí na místo strážníka ve smyslu ust. § 4 zákona patří spolehlivost, věk starší 18 let, zdravotní způsobilost, dosažení středního vzdělání s maturitou a držení osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů.

[2] Srov. § 14 zákona č. [361/2003](#) Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

[3] Novelizované ust. § 4a odst. 1 písm. a) zákona.

[4] Dle ust. § 54 odst. 1 tr. zákoníku se výjimečným trestem rozumí jednak trest odnětí svobody nad dvacet až do třiceti let, jednak trest odnětí svobody na doživotí, přičemž výjimečný trest může být uložen jen za zvláště závažný zločin, u něhož to trestní zákon dovoluje.

[5] Novelizované ust. § 4a odst. 1 písm. b) zákona.

[6] Novelizované ust. § 4a odst. 1 písm. c) zákona.

[7] Srov. blíže např. Vetešník, P., Jemelka, L. Zákon o obecní policii. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, 110–111 s.

[8] Blíže důvodová zpráva, k dispozici >>> [zde](#).

[9] Srov. zákon č. [361/2003](#) Sb., o Policii České republiky, konr. §§ 155, 156.

[10] Srov. § 52 písm. f) až h) zákona č. [262/2006](#) Sb., zákoníku práce a podmínky výpovědi (viz např. neuspokojivé pracovní výsledky, závažné porušení povinností, hrubé porušení jiné povinnosti zaměstnance...).

[11] Srov. § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. [251/2016](#) Sb., o některých přestupcích viz cit. „...fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že neuposlechne výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci.“ (dle odst. 3 téhož ustanovení je zde pak možnost uložit pro takové přestupkové jednání pokutu až do výše 10 000,- Kč).

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do](#)

korporační autonomie

- Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka
- Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou
- Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě
- Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu
- Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí
- Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026
- Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky (EU): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí
- Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu